

Список літератури:

1. Вознюк О.В., Кубіцький С.О. Творчий аспект професійного мислення вчителя / Вісник Національного університету оборони України. Зб-к наук. праць. – К.: НУОУ, 2012. – Вип. 3(28). – С. 36-39.
2. Кашапов М. М. Психология педагогического мышления: монография / М. М. Кашапов. – СПб.: Алетейя, 2000. – 463 с.
3. Кубіцький С.О., Дубровинський Г.Р., Зонь В.В., Черняк А.І., Безбах В.Г. Основи загальної та військової психології і педагогіки. – К., 2010. – 400 с.

Тематика: Педагогічні науки

МАСОВІ ОНЛАЙН-КУРСИ: УЧАСТЬ БАТЬКІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Карначова С.М.

вихователь ДНЗ «Тополька» м. Молочанськ

Сьогодні ми живемо в демократичному та гуманістичному суспільстві, що гарантує особистісний розвиток кожного члена соціуму. Водночас, діти завжди набували більшої уваги з боку дорослих, оскільки вони є запорукою подальшого розвитку держави та людства взагалі. Такі позиції зазначаються у більшості світових документів з прав людини, зокрема в Конвенції ООН про права дитини, яка має свої права, незалежно від соціального положення, політичних або інших переконань, стану здоров'я тощо [2].

На тлі зростання поваги до особистості будь-якої людини певна категорія людей поки що залишається осторонь. Маються на увазі люди з

особливими потребами. Під цим терміном розуміється категорія людей, які мають певні бар'єри, які не дозволяють їм легко інтегруватися у суспільство та жити повноцінним життям [6]. Такі діти піддаються більшому ризику бути соціально відторгнуті [8, с. 877], у них повільно розвивається соціальна компетентність як здатність взаємодіяти із суспільством і соціумом [4, с. 201].

Слід зазначити, що останнім часом в Україні відбувається активне подолання стереотипів у розумінні проблеми щодо навчання та виховання дітей з особливими потребами [1, с. 36], стали активно використовуватися інклюзивна освіта та навчання. За визначенням, інклюзивне навчання передбачає формування освітнього середовища, яке забезпечило би врахування потреб і можливостей кожної дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку [1, с. 37].

Слід зауважити, що раніше суспільство звикло сприймати інклюзивне навчання як процес з однієї сторони. Здебільшого до такого процесу залучалися лише освітяни та фахівці, які намагалися у спеціальній або домашній обстановці навчити дитину та соціалізувати її у зовнішній світ. Слід акцентувати увагу на тому, що тільки батьки можуть прийняти остаточне рішення щодо вибору форми навчання для власної дитини з особливими потребами. Для оформлення дитини до закладу освіти батьки надають необхідні документи, морально налаштовують дитину, а іноді навіть влаштовуються на посаду асистента вчителя, щоб допомогти дитині соціалізуватися та пройти адаптацію в соціумі.

Для розуміння участі батьків у організації інклюзивного навчання студією онлайн освіти EDERA запропоновано курс під назвою «Участь батьків у організації інклюзивного навчання» [3]. Ключовими темами курсу є:

1. Практичні поради для батьків: як побудувати освітній процес.
2. Основні аспекти шкільної зрілості.

3. Як підготувати дитину до школи та підтримати її у процесі навчання.
4. Захист прав дітей.

Укладачі курсу поряд із відеоматеріалами надають можливість батькам ознайомитися із навчальним посібником, назва якого співпадає з назвою онлайн курсу. У друкованому виданні говориться про наявність позитивного досвіду інклюзії в закладах освіти України, є поради з питань підготовки дитини до школи, а також вказується на відповідальність батьків та їх права.

Слід зазначити, що досить часто у батьків виникає доволі багато запитань, відповіді на які отримати самотійно вони не можуть. В цьому випадку О. Царькова наголошує на тому, що сім'ї, які мають дітей з особливими потребами, повинні співпрацювати зі спеціалістами, наприклад психологами, медичним персоналом, дефектологами [7, с. 691].

Батьки повинні не лише правильно вибрати заклад освіти, а й форму навчання. Для цього їм потрібно:

1. розуміти потреби дитини;
2. визначити рівень підтримки, який потребує дитина;
3. враховувати досвід перебування дитини в колективі;
4. знати про можливість формування у дитини адаптивних та соціальних навичок;
5. оцінити матеріальне забезпечення закладу освіти та умови перебування дітей в ньому з особливими освітніми потребами;
6. з'ясувати режимні моменти закладу освіти;
7. переглянути можливість перебування дитини у групі подовженого дня (за потреби);
8. дослухатись до рекомендацій фахівців з питань соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Слід розуміти, що ключовими порадами батькам у розрізі розглянутого онлайн курсу є усвідомлення ними загальної психологічної атмосфери у школі

та класі. Дружні стосунки між дітьми дозволять дитини швидше адаптуватися у колективі та проявити свої здібності. Важливо, щоб вчитель зміг вже на початковому етапі налагодити контакт з усіма учасниками освітнього процесу.

Не треба забувати про те, що в колективі, де є дитина з особливими освітніми потребами, можуть виникати конфліктні ситуації. Не лише вчитель, а й батьки повинні бути готові до продуктивного вирішення конфліктів у класному колективі. Тут слід розуміти, що не кожна дитина може швидко адаптуватися в колективі. В залежності від індивідуальних особливостей дитини, їх розумової діяльності треба формувати розклад уроків дітей з особливими освітніми потребами. Вчитель в класі, де є такі діти, повинен користуватися типовими програмами саме для них, оскільки вони можуть суттєво відрізнятись від звичайних програм.

Запропонований онлайн курс під назвою «Участь батьків у організації інклюзивного навчання» дозволяє батькам отримати інформацію щодо психологічної налаштованості дітей з освітніми потребами під час відвідування закладу освіти. Тут слід пам'ятати про основні шкільні правила: розклад, уроки, виконання завдань, шкільна та спортивна форми. Треба налаштувати дитину на позитивний лад, пояснивши, що в школі у неї також будуть друзі.

В онлайн курсі існують поради батькам, чиї діти не можуть швидко адаптуватися в закладі освіти. У такому випадку можна використовувати форму гри, де батьки кожного дня моделюють перебування своєї дитини серед школярів. Таке моделювання повинно обов'язково супроводжуватись міркуваннями дитини, її планами щодо розмов з однолітками. Після школи треба запитувати у дитини, чи справдилися ті модельні ситуації, про які вони говорили заздалегідь, прогнозуючи перебування дитини у школі. Так дитина буде відчувати, що про неї піклуються, що батькам цікаво, як і де вона перебуває, коли їх поряд немає.

Батькам слід розуміти, що не треба дуже завантажувати дитину, яка має особливі освітні потреби. У неї повинно бути багато вільного часу, щоб займатись звичними для неї справами. Укладачі курсу акцентують увагу на тому, що батьки в домашній обстановці повинні слідкувати за настроєм дитини, оскільки в колективі вона може не демонструвати певні неподобства.

Слід зазначити, що платформа масових відкритих онлайн курсів EdEra підтримується Міністерством освіти і науки України, містить різноманітні курси з різних напрямків, зокрема із української мови і літератури, початкового навчання, ЗНО, права, бізнесу тощо [5, с. 138]. Власне курси створені фахівцями проміжних вищів, а змістове наповнення проходить ретельний контроль на відповідність освітній функції.

Отже, наразі інклюзивне навчання у школах – це нормальний освітній процес, який забезпечує рівні права усім дітям. За допомогою онлайн курсу «Участь батьків у організації інклюзивного навчання» батьки можуть отримати цінні поради, які перевірені експертами та психологами на практиці. Психологічна готовність до школи дітей з особливими освітніми потребами потребує пильнішої уваги. Помічниками у цьому питанні можуть стати батьки. Захищаючи права своїх дітей, тільки батьки можуть показати, що їм не байдужа доля їх дітей.

Література

1. Коваленко В. В. Актуальність застосування електронних соціальних мереж у роботі зі школярами, які мають функціональні обмеження / В.В.Коваленко, О.М. Коваленко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – №6(50). – С. 34–49.
2. Конвенція ООН про права дитини: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

3. Участь батьків у організації інклюзивного навчання: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Par+1/about>.

4. Шаров С.В. Дефінітивний аналіз і сутність соціальної компетентності / С.В. Шаров // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Вип. 66. – 2019. – С. 200-203.

5. Шарова Т. М. Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця / Т.М. Шарова, С.В. Шаров // Молодий вчений. – 2018. – Т. 9. – №61.1. – С. 137–140.

6. Шурма І.М. Проблеми інтеграції людей з обмеженими можливостями в суспільство: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2013-1/doc/6/03.pdf>.

7. Царькова О.В. Особливості допомоги батькам, які виховують дітей з особливими потребами / О.В. Царькова // Проблеми сучасної психології. – 2014. – №23. – С. 687–697.

8. Junttila N. Multisource assessment of children's social competence / N. Junttila, M. Voeten, A. Kaukiainen, M. Vauras // Educational and psychological measurement. 2006. 66(5). P. 874–895.